

עת"א 63327/02/15 - לירון אוחנה (אסיר), נגד ועדת שחרורים שמקום מושבה בכלא כרמל

בית המשפט המחוזי בחיפה

15 מרץ 2015

עת"א 63327-02-15 אוחנה(אסיר) נ' משטרת ישראל/שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר ואח'

בפני הרכב כב' השופטים:

רון שפירא, סגן נשיא [אב"ד]

אברהם אליקים

בטינה טאובר

העותר

לירון אוחנה (אסיר), ת"ז 036395119

ע"י עו"ד יהלי שפרלינג

נגד

המשיבה

ועדת שחרורים שמקום מושבה בכלא כרמל

ע"י פרקליטות פלילית מחוז חיפה

פסק דין

השופטת ב' טאובר:

בפני עתירת אסיר, המופנית כנגד החלטת ועדת שחרורים בכלא כרמל, בראשות כב' השופט בדימוס, עמירם שרון, אשר ניתנה ביום 08/02/15. הועדה דחתה את בקשת העותר לשחרור מוקדם, ומכאן העתירה.

העותר מרצה מאסר של 17 חודשים, אשר נגזר עליו לאחר שהורשע בביצוע עבירות סמים (סחר והחזקה שלא לשימוש עצמי בגין שבעה אישומים שונים).

זהו מאסרו השלישי, כאשר בעברו הורשע העותר בעבירות סמים, אלימות ורכוש.

ועדת השחרורים סברה כי בשים לב לעברו המכביד, המתפרש על פני תקופה ניכרת, ושנובעת מעבירות כלפי רכוש, עבירות סמים, עבירות אלימות לרבות שוטרים ועוד, נשקפת מהעותר מסוכנות.

הועדה ציינה כי העותר לא עבר במהלך תקופת שהותו בכלא הליכי שיקום, לא פנה לרש"א על מנת שתכין עבורו תכנית שיקום, והעדיף תכנית שיקום פרטית. בנסיבות אלה סברה הועדה כי תכנית הפרטית, שהוצעה על ידי העותר, תהא ראויה כפי שתהא, אין בה כדי לאיין את מסוכנותו של העותר, ואין בה כדי לפצות על החסר של אי מעבר הליכי שיקום בין כתלי הכלא ולו ראשוניים, ועל כן, קבעה הועדה כי אין מקום לשחרורו המוקדם של העותר.

ב"כ העותר העלה בפנינו שורה של טענות. העיקריות שביניהן כי מרבית תקופת מעצרו היה בסטאטוס של עצור, ובשל קוצר הזמן עד שחרורו כלל לא פנו אליו משלטונות הכלא לצורך שילובו בתכנית טיפול או בתכנית שיקום כלשהי. כן נטען כי מאחר והעותר אינו זכאי להשתלב בתכנית רש"א, פנה העותר לקבלת תכנית פרטית לצורך שחרורו המוקדם. עוד נטען, כי הועדה התעלמה לחלוטין מהאמור בדו"ח הסוציאלי בדבר תפקודו בין כתלי בית הסוהר, כאשר צוין בדו"ח כי העותר מודה בעבירות, מבטא חרטה על מעשיו, והוא בעל כוחות ויכולות לערוך שינוי בחייו ובדפוסיו ולהתנהל באופן חיובי.

העותר הוסיף וטען כי הועדה לא זקפה לזכותו את העובדה כי במשך 11 שנים לא הסתבך בפלילים, ושילובו בעבר בתכניות טיפול רבות הוכיחה למעשה כי העותר הפיק רבות מתכניות השיקום, ובחר בדרך אחרת.

ב"כ המשיבה טענה כי אין מקום להתערב בהחלטת הועדה. לטענת ב"כ המשיבה מדובר במאסרו השלישי של העותר, כאשר פעמיים קיבל העותר שחרור מוקדם, ובפעם האחרונה בשנת 2005, כאשר העבירות בגין הינו מרצה את מאסרו הנוכחי נעברו בשנת 2014, כך שחלפו לכל היותר 9 שנים. לעמדת ב"כ המשיבה, פרק הזמן שחלף אינו ארוך, ובוודאי שלא ניתן להתייחס למאסרו הנוכחי של העותר כמאסר ראשון, כאשר פעמיים קיבל העותר שחרור מוקדם. ב"כ המשיבה ציינה, כי מכתב האישום המתוקן עולה, כי העותר הורשע ב-7 מקרים של סחר בסמים. לעמדתה, אין המדובר במעידה חד פעמית, אלא חזרה לח"י הפשע, ובהיעדר תכנית טיפולית בכלא אין מקום להיעתר לבקשת העותר לשחרור מוקדם.

ראשית, נזכיר את מסגרת הדיון המצוי בפנינו. בית המשפט העליון קבע בשורה של פסקי דין כי היקף התערבותו של בית משפט מנהלי בהחלטות ועדות שחרורים מצומצם, וההתערבות תעשה רק במקרים מיוחדים וחריגים. ובלשונו של בית המשפט העליון ברע"ב 3686/10 סמיר גנאמה נ' ועדת השחרורים (פרסום נבו) 09/12/10:

"יודגש כי בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים אינו פועל כערכאת ערעור על החלטת הועדה, אלא הוא בוחן את החלטת הועדה כהחלטה מנהלית, ומכאן שהתערבותו של בית המשפט תיעשה רק במקרים בהם קמה עילה מאלה המאפיינות את המשפט המנהלי כנגד החלטת הועדה. על בית המשפט לשמור על מרחב של שיקול דעת לועדה בהחלטתה לגבי שחרור אסירים, ולהתערב בהחלטותיה רק אם הן לוקות בחוסר סבירות קיצוני (ראו בין השאר: ע"א 2/83 ועדת השחרורים נ' אסיאס, פ"ד (2) 688 (1983); בג"ץ 89/01 הוועד הציבורי נגד עינויים נ' ועדת השחרורים, פ"ד (2) 838, 871 (2001); רע"ב 4570/02 מחאמיד נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(5) 236 (2002))."

כן נפנה להחלטתו של בית המשפט העליון ברע"ב 8040/12 כמאל אבו סייף נ' היועץ המשפטי לממשלה, החלטה מיום 26/12/12.

"לא עומדת לאסיר זכות קנויה להשתחרר שחרור מוקדם מריצוי עונשו. יחד עם זאת, לועדת השחרורים סמכות שבשיקול דעת להעניק שחרור מוקדם לאסיר, העומד באמות המידה

הקבועות בחוק שחרור על-תנאי ממאסר, ולאחר ששוכנעה כי "האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור". התערבותו של בית המשפט המחוזי בהחלטתה של ועדת השחרורים, בעניינים כגון דא, מצטמצמת אך למקום בו שוכנע בית המשפט כי נפל בה פגם, בשל אחת העילות המוכרות במשפט המנהלי, לרבות חריגה ממשית ממתחם הסבירות (ראו, לעניין זה, בג"ץ 550/89 היועץ המשפטי לממשלה נ' ועדת השחרורים, פ"ד מג(2) 739 (1989); בג"ץ 89/01 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ועדת השחרורים, פ"ד נה(2) 838 (2001); רע"ב 6438/08 אבו גידאן נ' ועדת השחרורים המיוחדת לאסירי עולם ([פורסם בנבו], 7.10.2008)).

ובאשר לשיקול דעת ועדת השחרורים נקבע ברע"ב 205/08 קייס עסילה נ' שירות בתי הסוהר, החלטה מיום 24/06/08 בזו הלשון:

"החוק מקנה סמכות שבשיקול דעת לוועדת השחרורים להעניק שחרור מוקדם לאסיר, אשר עומד באמות המידה הקבועות בחוק. סמכות זו קבועה בסעיף 3 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001:

אסיר, למעט אסיר עולם, הנושא עונש מאסר לתקופה העולה על שישה חודשים, שנשא לפחות שני שלישים מתקופת המאסר שעליו לשאת, רשאית ועדת שחרורים, לבקשתו, לשחררו על-תנאי מנשיאת יתרת תקופת המאסר; ואולם לא תשחרר ועדת השחרורים אסיר כאמור, אלא אם כן שוכנעה כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור. (הדגשה לא במקור)..."

סעיף 3 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001 מורה כי ועדת השחרורים לא תשחרר אסיר על תנאי "אלא אם כן שוכנעה כי האסיר ראוי לשחרור וכי שחרורו אינו מסכן את שלום הציבור."

כאשר מדובר באסירים, המרצים מאסרים בגין עבירות, שבבסיסן דפוס עברייני מובהק, אך ברור כי לא קיימת וודאות מוחלטת או קרובה למוחלטת ששחרורם של אסירים אלה לא יסכן את שלום הציבור. עם זאת, על ועדת השחרורים להשתכנע כי ניתן לאיין את מסוכנותו של האסיר בתכנית פיקוח נאותה.

במקרה שלפנינו הציג העותר לפני הועדה תכנית שיקום פרטית, שהועדה לא מצאה בה דופי.

אין גם ספק כי קיים יתרון מסוים בשילובו של העותר בתכנית טיפולית, כאשר מונחת מעל צווארו חרב של ועדת השחרורים, במסגרת של תנאי שחרור מוקדם, על פני שחרורו בלא תכנית שיקום כלשהי. ואולם, איננו סבורים כי במקרה זה מתקיימים התנאים, המצדיקים את התערבותנו בהחלטת ועדת השחרורים.

כאמור, אין זה מאסרו הראשון של העותר. העותר ריצה בעבר שני מאסרים בגין עבירות סמים, אלימות ורכוש, במסגרתם זכה לקבל שחרור מוקדם. אמנם חלפה תקופה לא מבוטלת מאז מאסרו האחרון של העותר, ואולם, מכתב

האישום המתוקן עולה, כי העותר הורשע ב-7 מקרים של סחר בסמים, וחרף החרטה שהביע גם הפעם בפני העובדים הסוציאליים בכלא, עולה כי העותר לא שינה את תפיסות חייו, ושב אל עולם העבריינות. על רקע האמור, והגם שהתנהגותו של העותר בכלא תקינה, ואין רישומים לעבירות משמעות או חמ"ן שלילי, מקובלת עלינו עמדתה של ועדת השחרורים, כי עברו של העותר מלמד על מסוכנותו.

גם אם נמנע מהעותר להשתתף בתכנית טיפולית בכלא ולהיעזר בתכנית טיפולית של רש"א מטעמים, שאינם תלויים בעותר, הרי בפועל לא השתתף האסיר בתכנית טיפולית במהלך מאסרו, ולא ניתן מענה לבעיותיו של העותר, העומדות בבסיס התנהלותו העבריינית, באופן שיאיין או יפחית את מסוכנותו, טרם שחרורו.

בשים לב לכל האמור, לא ניתן לומר כי החלטת ועדת השחרורים היא בלתי סבירה בצורה קיצונית, באופן המצדיק את התערבותו של בית משפט זה בהחלטה.

אשר על כן העתירה נדחית.

ובאשר לעתיד יוער, כי אם אכן מבקש העותר לשנות את אורחות חייו, כי אז פתוחה בפניו הדרך להשתלב בתכנית טיפולית גם בלא שהדבר יוסדר על פי צו של ועדת השחרורים או של בית משפט, וניתן אך לקוות שאם יעשה כן יפיק מן הטיפול את התמיכה הדרושה לו לצורך שיקומו ושינוי אורחות חייו.

בטינה טאובר, שופטת

השופט ר' שפירא, סגן נשיא [אב"ד]:

אני מסכים.

**רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]**

השופט א' אליקים:

אני מסכים

**אברהם אליקים,
שופט**

הוחלט פה אחד לדחות את העתירה.

המזכירות תשלח החלטה לב"כ הצדדים וכן לעותר באמצעות מחלקת האסיר בשב"ס.

ניתן היום, כ"ד אדר תשע"ה,
15 מרץ 2015, בהעדר
הצדדים.

**רון שפירא, סגן נשיא
[אב"ד]**

**אברהם אליקים,
שופט**

בטינה טאובר, שופטת